

Győri Ítéltábla
Pf.II.20.165/2019/20/I. szám

A Győri Ítéltábla a dr. Lantos Bálint Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt folyamatban lévő perében a Székesfehérvári Törvényszék a 2019. május 29. napján kelt 26.P.21.029/2016/44. számú végzésével kijavított 26.P.21.029/2016/40. számú ítélete ellen az alperes részéről 41. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

közbenső ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes, mint kölcsönbevevő és az alperes jogelődje, mint hitelező 2007. szeptember 25-én HIT2766107 számú kölcsönszerződést kötöttek. A kölcsön összege 5.000.000,- Ft volt, amelyet a felperes egy 7.200.000,- Ft vételárú BMW 5 típusú személygépkocsi megvásárlásához használt fel.

A felperes mértékadó devizanemként CHF-t, és a fix törlesztő részletekkel járó devizaalapú finanszírozást (Fix deviza konstrukció) választotta. E szerint az ún. Kamatváltozás I. és a Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik; a fizetendő a Kamatváltozás I. és Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő - azonos törlesztő részletek mellett - meghosszabbodik, míg a visszajáró a Kamatváltozás I-t és Kamatváltozás II-t (árfolyamváltozás) a hitelező visszautalja a kölcsönbevevőnek.

A felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a kölcsönt 84 hónap alatt visszafizeti, összesen 8.316.550,-Ft összegben.

A felperes a szerződés aláírásával kijelentette, hogy az egyedi kölcsönszerződésben, az annak elválaszthatatlan részét képező opciós és adásvételi szerződésben, valamint a HIT/2006.05.31 számú üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette. Azokat a nyilatkozat aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el, az üzletszabályzat átvételét pedig a kölcsönszerződés aláírásával nyugtázta.

Az egyedi kölcsönszerződésben és az üzletszabályzatban használt fogalmak definícióját az üzletszabályzat tartalmazza:

Az I.7. pont szerint fix deviza konstrukció: amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kölcsönbevevővel a Kamatváltozás I. és Kamatváltozás II. elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be rendkívüli kamat és/vagy árfolyamesemény.

Az I.15. pont alapján a törlesztőrészlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességhez tartozó tőke, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege.

Az I.17. pont a mértékadó devizanemet, az I.24. pont pedig a mértékadó árfolyamot határozza meg.

Az I.18.e. pont szerint, amennyiben a mértékadó devizanem (a forinttól vagy eurotól eltérő) egyéb, úgy a mértékadó kamatláb a londoni bankközi piacon a mértékadó devizanemben három havi időtartamra jegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referenciakamatláb.

Az I.22. pont meghatározza, hogy az árfolyam a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt, ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam.

Az I.23. pont alapján rendkívüli árfolyam eseménynek minősül az árfolyam szélsőséges mértékű (25%-ot meghaladó) növekedése a mértékadó árfolyamhoz képest, vagy egyéb, a Magyar Nemzeti Bank, mint jegybank által foganatosított rendkívüli intézkedés (pl. intervenciós sáv eltolása, egyéb pénzügyi szabályok megváltoztatása), amely a forint árfolyamát a jövőben szélsőségesen befolyásolhatja.

Az I.25. pontok adják meg a kamatváltozások fogalmát:

- Kamatváltozás I.: a mértékadó kamatláb pénzügyi piacon bekövetkezett %-os értékének változása függvényében meghatározott kamatkülönbözet,

- Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: $\text{kamatváltozás II} = \text{fizetési kötelezettség} \times ((\text{fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam} / \text{mértékadó árfolyam}) - 1)$,

- Kamatváltozás III. (árfolyamváltozás): a kölcsönszerződés futamidő lejárt előtti megszűnésekor fizetendő - ki nem terhelt - kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.

Az V.6. szerint amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint, a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke euro esetében a mindenkori intervenciós sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az euro keresztárfolyamának változása.

A felek között a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) szerinti kötelezésnek megfelelően megtörtént az elszámolás, amely felülvizsgálatnak minősül. Az elszámolás szerint a tisztességtelenül felszámított összeg 321.590,- Ft volt.

A felperes pontosított keresetében elsődlegesen a kölcsönszerződés létre nem jöttének megállapítását és jogalap nélküli gazdagodás címén az alperes 650.000,-Ft megfizetésére kötelezését kérte.

Másodlagos kereseti kérelme annak megállapítására irányult, hogy az üzletszabályzat V.6. pontja nem vált a szerződés részévé, és kérte az alperes kötelezését 1.696.588,-Ft megfizetésére.

Harmadlagosan az üzletszabályzat V.6. pontja semmiségének a megállapítását és az alperes 1.696.588,-Ft megfizetésére kötelezését kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a szerződésben nincs meghatározva devizában a kölcsön összege és a törlesztőrészlet, valamint az nem tartalmazza az ügyleti kamatot, ezért a szerződés nem jött létre. Ezen okból a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 361. § (1) bekezdése szerint az alperes 650.000,-Ft visszafizetésére köteles.

Másodlagos keresetét azzal indokolta, hogy az alperes jogelődje a rPtk. 205/B. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére nem hívta fel külön a figyelmét az üzletszabályzat V.6. pontjára, mint a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő általános szerződési feltételre.

A harmadlagos kereseti kérelem kapcsán előadta, hogy az alperes jogelődje nem tájékoztatta megfelelően az árfolyamkockázatról, ezért a kockázat viselésére vonatkozó kikötés a rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen, és ez az egész szerződés semmisségét okozza.

Az alperes a keresetek elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a szerződés létrejött, mert az tartalmazza a kölcsön összegét forintban, a törlesztőrészletek pontos számát, azok gyakoriságát, így a futamidőt is. Arra is kitért, hogy az összes törlesztőrészlet összege és a tőkeösszeg különbözete az ügyleti kamat összege, így a kamat meghatározott.

Előadta, hogy az üzletszabályzat átvételét a felperes a kölcsönszerződés aláírásával nyugtázta. Kifejtette, hogy a szerződéskötési gyakorlata nem tért el a szokásostól, ezért a rPtk. 205/B. § (2) bekezdése alapján külön tájékoztatási kötelezettség nem terhelte.

Arra is hivatkozott, hogy az üzletszabályzat I.7., I.17., I.20., I.21., I.23., I.24., I.25. b., c., V.6. pontjaiból gondos átolvasás és megfelelő értelmezés mellett egyértelműen megállapítható, hogy az ügylet árfolyamkockázattal jár, annak nincs felső korlátja, és azt a felperes viseli, ezért az árfolyamkockázat telepítésére vonatkozó szerződési feltétel nem tisztességtelen.

Külön kiemelte, hogy az üzletszabályzat I.25. b. pontja szerinti Kamatváltozás II.-t, egyértelművé teszi az azt követő zárójeles, az árfolyamváltozásra történő utalás, az üzletszabályzat XI. fejezete pedig tovább részletezi a fix devizakonstrukcióra vonatkozó szabályokat.

Arra is kitért, hogy a felperesnek lehetősége volt a szerződés aláírását megelőzően a szerződés, illetve az üzletszabályzat átolvasására.

A szerződéskötés körülményeinek, a szóban elhangzott tájékoztatás tartalmának megállapítására tanúbizonyítást indítványozott.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy a felek által 2007. szeptember 25. napján HIT2766107 számon megkötött kölcsönszerződés érvénytelen.

Ítélete indokolásában rögzítette, hogy a szerződő felek között létrejött a szerződés, amely devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül.

Rámutatott arra, hogy a rPtk. 523. §-ában írtak teljesüléséhez elégséges, ha a kölcsön és a törlesztő részek összege kiszámítható módon meghatározott, és ez a feltétel a perbeli esetben teljesült.

Azt is megállapította, hogy az alperes jogelődje átadta az üzletszabályzatot a felperes részére, annak áttanulmányozására a felperesnek lehetősége volt, ezért az üzletszabályzat - annak V.6. pontjával együtt - a szerződés részévé vált.

Ezért érdemben bírálta el az üzletszabályzat V.6. pontja tisztességtelenségének megállapítására irányuló harmadlagos keresetet is.

Idézte a rPtk. felek együttműködési kötelezettségére vonatkozó 205. § (3) bekezdését, valamint a 277. § (4) és (5) <https://uj.jogtar.hu/> bekezdéseit, és ezek, továbbá a Kúria 2/2014. PJE-ben kifejtett véleménye és az európai ítélkezési gyakorlatban kimunkált szempontrendszer alapján azt vizsgálta, hogy az alperes jogelődje teljesítette-e a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (rHpt.) 203. § (6) bekezdésében írt, a felperest, mint fogyasztót terhelő kockázatok írásban történő feltárására irányuló kötelezettségét.

Utalt a 2/2014. PJE azon megállapítására, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. De ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.

Ennek vizsgálatok alapvető jelentősége van annak a követelménynek, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani a szerződés összes feltételének és összes következményének a megismerésére. A fogyasztó alatt pedig nem a konkrét fogyasztó értendő, hanem az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó. Azt, hogy az ekként értelmezett fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is, a releváns ténybeli elemek összességére tekintettel kell megállapítani, vagyis ebből a szempontból nem csak a szerződés tartalmának, szövegének van jelentősége, hanem a szerződéskötés során közzétett reklámnak és tájékoztatásnak is.

Rámutatott arra, hogy a tájékoztatásból ki kell derülni, hogy az árfolyamváltozásból származó hatások reálisan (azaz a szerződés futamideje alatt) előre meg nem jósolhatók, így bármekkora mértékben (a változásnak nincs felső határa) felmerülhetnek, és ennek kockázatát kizárólag a fogyasztó köteles viselni. A tájékoztatás vizsgálatok jelentőséget kell tulajdonítani a fogalmazás választott módjának is (világos, egy helyre összefoglalt közvetlen, vagy több rendelkezés egybevetése alapján szintetizálható közvetett mód).

Megállapította, hogy a perbeli esetben a tájékoztatás tényleges és valós tartalmának feltáráshoz és megértéséhez szükséges volt az üzletszabályzat I/6. (helyesen I.7.), I/17., I/21., I/22., I/23., I/24., I/25.b-c., és V/6. pontjainak összevetése és együttes értelmezése.

Úgy ítélte meg, hogy bár az üzletszabályzatban elszórva szereplő tájékoztatás szól az árfolyamváltozás lehetőségéről és arról, hogy az ebből eredő kockázatot az adós viseli, azonban ez nem minősül világos írásbeli tájékoztatásnak, és szóbeli tájékoztatás sem tette azt egyértelművé, ezért a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy ezt a kockázatot felismerje.

Külön kiemelte, hogy az árfolyamváltozás lehetősége - azon felül, hogy az üzletszabályzat különböző pontjaiban elszórtan szerepel - adott esetben még megtévesztő elnevezésű is (kamatváltozás), ami a kockázat értelmezését még tovább nehezíti.

A fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes jogelődje nem tanúsította a szerződés megkötése során elvárható szükséges együttműködést, mert gyakorlatilag kizárta annak a lehetőségét, hogy a felperes a reális kockázatot felismerje.

Mindezekre tekintettel közbenső ítélettel megállapította, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázat viselésével kapcsolatos szerződéses rendelkezés a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis, és ez a szerződés teljes érvénytelenségét okozza.

A közbenső ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem hallgatta meg az indítványára tanúként **Tanú 1** t, a szerződéskötéskor az autókereskedésben eljáró személyt, aki a szerződéskötés körülményeire tudott volna nyilatkozni, és nem adta indokát annak, hogy ezt a bizonyítást miért mellőzte.

Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a szerződés szövegéből és az általa nyújtott tájékoztatásból ne lett volna egyértelműen felismerhető, hogy az árfolyamváltozás teljes kockázata a felperest terheli. Idézte az üzletszabályzat egyes rendelkezéseit, amelyekből álláspontja szerint ez egyértelműen megállapítható.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a szerződés CHF alapúsága az egyedi szerződésben is megjelenik, valamint, hogy az ügyfél a szerződéskötéskor választhatott a havi fix és a normál deviza konstrukciók közül, és a választáshoz tisztában kellett lennie azzal, hogy az árfolyamváltozás a hitel futamideje alatt bekövetkezhet, annak következményeként pedig a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül emelkedhet, vagy havi fix konstrukció esetén a futamidő meghosszabbodhat.

Azt is vitatta, hogy az árfolyamkockázat csak kikövetkeztethető az egyes rendelkezésekből. Állította, hogy az üzletszabályzat erre vonatkozó rendelkezései egy helyen, a fogalommeghatározások között találhatók, nincsenek elrejtve az egyéb rendelkezések között, a felperes által választott havi fix konstrukcióra vonatkozó szabályok pedig az üzletszabályzat külön fejezetében szerepelnek.

Utalt a Kúria 6/2013 és 2/2014 PJE számú jogegységi határozataira, valamint az Európai Bíróság (EuB) döntéseire, és megjegyezte, hogy az ezekben rögzített alapelvek alapulvételével a Kúria konzultációs testülete által kiadott, és az elsőfokú bíróság által is idézett állásfoglalás sem értelmezhető úgy, hogy a tájékoztatás kizárólag akkor minősül megfelelőnek, ha az egyetlen pontba foglaltan jelenik meg.

Álláspontjának alátámasztására idézte a Fővárosi Törvényszék, a Fővárosi, a Debreceni és a Szegedi Ítéltábla egyes ítéleteit és kifejtette, hogy a perbelivel azonos vagy hasonló szerződéseket értékelve a bíróságok túlnyomórészt arra jutottak, hogy a jogelődje által adott tájékoztatás megfelelő, a joggyakorlat szigorítása ezért csorbítaná a jogalkalmazásba vetett bizalmat.

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást az alábbiak szerint helyesbíti és az alábbiakkal egészíti ki:

A szerződéskötés során az alperes jogelődjét a **Cég 1** Kft képviselte. Az ügyintézés során a felperes **Tanú 1**sal tárgyalta.

A szerződés megkötésekor külön íven szövegezett írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült.

A fix deviza konstrukcióra vonatkozó külön rendelkezéseket az üzletszabályzat XI. pontja szabályozza, ennek 1. pontja szerint a kölcsönszerződés futamideje a felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a Kamatváltozás I. és Kamatváltozás II. megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig.

A XI.3.a. pont alapján az esedékessé vált törlesztőrészekre jutó Kamatváltozás II. teljes összegét a hitelező az utolsó törlesztőrészlet esedékessége napjára számítja ki.

A XI.4. pont rögzíti, hogy rendkívüli árfolyam esemény bekövetkezte esetén a hitelező jogosult az esedékessé vált törlesztőrészekre jutó Kamatváltozás II-t a rendkívüli árfolyam esemény bekövetkeztét követően a kölcsönszerződés futamidejének lejártát megelőzően kiterhelni.

Az alperes a szerződést a felperes késedelmére hivatkozással 2015. július 15. napjára felmondta.

A fellebbezés nem alapos.

A felek nem támadták fellebbezéssel az elsőfokú bíróság elsődleges és másodlagos keresetet elutasító rendelkezését, ezért a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (rPp.) 253. § (3) bekezdése alapján a felülbírálat tárgyát kizárólag a harmadlagos kereset tárgyában hozott döntés képezte.

E keresetről történő döntése során az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatokat okszerűen mérlegelte, helyes tényállást állapított meg, és helyes jogkövetkeztetéssel állapította meg a szerződés érvénytelenségét.

Az ítéletábra teljes egészében osztja az elsőfokú bíróság közbenső ítéletben kifejtett indokait, azok szükségtelen megismétlését mellőzi, de - a fellebbezésben foglaltakra tekintettel - azokat az alábbiakkal nyomatékosítja és egészíti ki.

Azt az alperes sem vitatta, hogy a szerződés megkötésekor külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült. Ilyen külön nyilatkozat készítése az állandó bírói gyakorlat szerint azonban nem is volt az alperes jogelődjének kötelezettsége, és hiánya önmagában nem okozza a kikötés tisztességtelenségét (BDT.2016.3457.). A kölcsönadó az árfolyamkockázat fennállásáról és annak az adós fizetési kötelezettségére gyakorolt hatásáról szóló tájékoztatását ugyanis egyéb módon (pl. a szerződésbe foglaltan, és azt kiegészítve akár szóban) is megadhatta a fogyasztónak, és ha ez a tájékoztatás megfelelt az EuB C-26/13, C-186/16, C-51/17 és C-227/18 számú ítéleteiben megfogalmazott követelményeknek, akkor az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés nem tisztességtelen.

Az alperes állította, hogy a szerződéskötést megelőzően a felperes szóban is kapott tájékoztatást az árfolyamkockázat viseléséről. Ennek igazolására kérte tanúként meghallgatni **Tanú 1t**, és sérelmezte, hogy ezen indítványának az elsőfokú bíróság nem adott helyt.

Az ítéletábra osztotta az alperes azon jogi álláspontját, hogy az írásban adott tájékoztatás mellett elhangzott szóbeli tájékoztatás tényére, tartalmára az alperest megilleti a bizonyítás joga, ezért megkísérelte **Tanú 1** tanúkénti meghallgatását. A tanú többszöri idézése sem vezetett azonban eredményre, tekintettel arra, hogy az alperes által megadott címről elköltözött és az alperes újabb idézhető címet nem közölt.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra is kizárólag a szerződésben adott tájékoztatás alapulvételével bírálta el a jogvitát.

Az EuB a fentebb hivatkozott ítéleteiben kifejtette, hogy a hitelező tájékoztatásának ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének törlesztőrészletekre gyakorolt hatására. A hitelezőnek a fogyasztó számára lehetőséget kell biztosítania arra, hogy a szerződés összes feltételét megismerhesse. A tájékoztatást a szerződés megkötése előtt kellő időben kell megadni a fogyasztónak, és annak nem csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is.

Az EuB már a C-26/13. számú ítéletében egyértelművé tette, hogy a szerződésből ki kell tűnnie annak, hogy az árfolyamkockázat folytán a fogyasztó fizetési kötelezettsége bármilyen formában és mértékben megváltozhat. Az erre vonatkozó tájékoztatásnak világosnak kell lennie a vonatkozásban is, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával a kölcsönfelvevő olyan árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat.

Az EuB döntések alapján egyértelmű, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 4. cikkének 2. bekezdését és 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésekben előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének csak akkor felel meg a feltétel, ha a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatja, hogy annak a devizának az árfolyama amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem az alapján a fogyasztó értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is.

A fenti feltételeknek a felek kölcsönszerződése (az egyedi szerződés és az annak részévé vált általános szerződési feltételek) az alábbiak alapján nem felel meg.

Az alperes jogelődje a kölcsön devizanemére és az ebből eredő árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást az egyedi szerződés és az általános szerződési feltételek több különböző pontjában helyezte el.

Ezért a tájékoztatás tartalmának megállapításához, értelmezéséhez egybe kellett vetnie a fogyasztónak az egyedi szerződés mértékadó devizanemre vonatkozó kikötését és az üzletszabályzat I.7., I.15., I. 16., I.17., I. 18., I.22., I.23., I.24., I.25., V.6. pontjait, valamint a XI. fejezetben foglaltakat.

A világos és egyértelmű tájékoztatást már az kizárja, hogy külön figyelemfelhívás nélkül a szerződés ennyi rendelkezését szintetizálva kellett a fogyasztónak következtetést levonnia a szerződésből eredő fizetési kötelezettségét meghatározó egyik elemre.

Nem fogadható el ugyanis a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több, külön okiratban szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket - eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével - magának a fogyasztónak kell megkísérelnie azonosítani

és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek (Kúria Gfv.VII.30.024/2019/5).

A perbeli kölcsönszerződésnél egyébként a fenti kikötések együttes értelmezése útján sem juthatott az átlagos fogyasztó arra az egyértelmű következtetésre, hogy az ügyletben benne rejlik a CHF/Ft árfolyam korábbiól eltérő, nagymértékű megváltozásának kockázata, ezt a kockázatot egyedül ő viseli, és ez azzal a következménnyel jár, hogy a törlesztési kötelezettsége felső határa nélkül emelkedhet.

Az üzletszabályzat V.6. pontja ugyan nevesíti az árfolyamváltozást, de nem tárja fel annak mibenlétét, és nem tér ki a deviza kamatláb változásának lehetőségére sem.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is rámutatott, az üzletszabályzat I. 25. b) pontja az árfolyamváltozást kamatváltozásnak minősíti, és az I. fejezet további pontjai, valamint a XI. fejezet sem be vezetik le a fogyasztó számára is érthető módon, hogy az árfolyamkockázat valós, reális veszély, az a törlesztőrészlet összegének felső határ nélküli növekedését okozhatja, és hogy ez utóbbi nem csak a forintnak svájci frankhoz viszonyított leértékelődése miatt következhet be, hanem a deviza kamatláb változása (továbbá a két tényező együtt kumulálódva) is okozhatja.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötések nem voltak világosak és érthetők, ezért tisztességtelenségük az rPrk. 209. § (5) bekezdése alapján vizsgálható.

Az árfolyamkockázat feltárása nélkül a fogyasztóra az árfolyamkockázat terhét hárító rendelkezések a fogyasztó szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével állapítják meg, mégpedig a fogyasztó hátrányára. Ezért ezek az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezések a rPtk.209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelenek.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (rPp.) 253.§ (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes viseli az általa megfizetett fellebbezési illetéket.

Tekintettel arra, hogy a felperes nem terjesztett elő írásban fellebbezési ellenkérelmet, jogi képviselője a másodfokú tárgyalásokon nem jelent meg és nem igazolt a másodfokú eljárásban felmerült bármilyen költséget, az ítéletábra nem kötelezte az alperest másodfokú perköltség megfizetésére.

Győr, 2020. március 11.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Molnár Andrea sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

